

JAN PIETRZAK*

HIERONIM WIERZBOWSKI – WOJEWODA SIERADZKI, STAROSTA SZADKOWSKI I DZIEDZIC ŁASKU

Streszczenie. Hieronim Wierzbowski herbu Jastrzębiec był starostą szadkowskim w latach 1655–1665. Dzięki monarszej protekcji piął się po szczeblach kariery urzędniczej, od chorążego większego łęczyckiego (1648–1652), do wojewody sieradzkiego (1661–1665). Po śmierci siostry Anny Nadolskiej z Wierzbowskich został w 1660 r. dziedzicem Łasku. W 1664 r. przewodniczył w Zwirowiczach na Białorusi polskiej delegacji na rokowania pokojowe z Rosją. Zmarł w Warszawie 1 maja 1665 r. Został pochowany w rodzinnej krypcie grobowej w kościele pw. św. Jakuba w Szadku.

Słowa kluczowe: Hieronim Wierzbowski, Szadek, sieradzkie.

Ród Wierzbowskich herbu Jastrzębiec pisał się z Wielkiego Chrzastowa, a swoje korzenie wywodził z Wierzbowa w Łęczyckiem. Z rodziny tej pochodziło dwóch biskupów, dwóch wojewodów i dwóch kasztelanów¹. Jednym z wojewodów był Hieronim Wierzbowski, który urząd ten sprawował w latach 1657–1661 w Brzesko-Kujawskim, a w latach 1661–1665 w Sieradzkiem².

Hieronim na Wielkim Chrzastowie Wierzbowski był trzecim z kolei synem Mikołaja, kasztelana inowłodzkiego w latach 1619–1638 i Urszuli z Grudzińskich herbu Grzymała. Już w młodości został dworzaniem królewskim, a w 1632 r. występuje jako student Akademii Krakowskiej. We wrześniu 1645 r. brał udział w słynnym orszaku wojewody poznańskiego Krzysztofa Opalińskiego i biskupa warmińskiego Wacława Leszczyńskiego do Paryża, gdzie na zamku Fontainebleau odbyły się zaślubiny *'per procura'* króla Polski Władysława IV Wazy i Ludwiki Marii Gonzagi³. Hieronim Wierzbowski od tego czasu „*polubiony przez*

* Jan Pietrzak, sieradzki historyk regionalista, dokumentalista i były pilot szybowcowy, współzałożyciel i prezes Stowarzyszenia Rodzin Katyńskich w Sieradzu, e-mail: janek.pietrzak@wp.pl.

¹ J. Śmiałowski (red.), *Łask. Dzieje miasta*, Łask 1998, s. 109; K. Niesiecki, *Herbarz polski*, t. IX, Lipsk 1842, s. 316–320; *Polska encyklopedia szlachecka*, t. XII, Warszawa 1938, s. 137.

² J. Kobierzycki, *Przyczynki do dziejów ziemi sieradzkiej*, cz. II, Warszawa 1915, s. 64; T. Olejnik (red.), *Leksykon miasta Sieradza*, Sieradz 2006, s. 408; J. Pietrzak, *Ulubieniec królowej Ludwiki Marii. Poczet wojewodów sieradzkich*, „Echo. Tygodnik sieradzki” 2003, nr 6, s. 9; J. Pietrzak, *Wojewoda sieradzki z Szadku*, „Nad Wartą. Weekend” 2016, nr 244, s. 14; J. Szaniawski, *O wojewodach sieradzkich*, „Kaliszanin” 1876, nr 98, s. 401.

³ J. Pietrzak, *Królewskie swaty w Łasku*, „Nad Wartą” 2002, nr 5, s. 12.

Marię Ludwikę, po którą między innymi jeździł do Francji, szybko postępował w karierze”⁴. W 1648 r. został chorążym większym łęczyckim, który to urząd sprawował do 1652 r.⁵ 17 listopada 1648 r. podpisał elekcję króla Jana Kazimierza z województwem łęczyckim. Na sejmie koronacyjnym w 1649 r. monarcha wyznaczył go deputatem do swego boku⁶. Z kolei na sejmie w grudniu 1650 r. został wybrany deputatem na „Trybunał Radomski z księstwa oświęcimskiego”. W tym czasie występował też z tytułem starosty barwaldzkiego⁷. W 1651 r. prowadził chorągiew łęczycką pod Beresteczko, gdzie w starciu z Tatarami został ranny od strzały wroga. Kolejnym szczeblem w jego karierze była nominacja na urząd kasztelana sieradzkiego, z którym to tytułem występuje w 1656 r.⁸ W latach Potopu szwedzkiego widziany był często u boku króla Jana Kazimierza⁹.

Fot. 1. Ludwika Maria Gonzaga

Źródło: www.wilanow-palac.art.pl/Ludwika_Maria_Gonzaga

Na początku stycznia 1657 r. królowa Ludwika Maria udawała się do Gdańska, gdzie Jan Kazimierz prowadził rokowania pokojowe. Zatrzymała się w Chojnicach, gdyż Gdańsk blokowali Szwedzi, którzy zamierzali porwać królową. Informację o zamiarze Szwedów przekazał królowej Stefan Czarniecki, który do królewskiej świty dodał jeszcze swoją eskortę i Ludwika Maria zawróciła

⁴ A. Parczewski, *Monografia Szadku*, Warszawa 1870, s. 26.

⁵ A. Gąsiorowski (red.), *Urządnicy województw łęczyckiego i sieradzkiego XVI–XVIII wieku. Spisy*, oprac. E. Opaliński, H. Żerek-Kleszcz, Kórnik 1993, s. 55.

⁶ *Volumina Legum*, t. IV, Petersburg 1859, s. 108, 122.

⁷ *Volumina Legum...*, s. 154.

⁸ *Stanisława Temberskiego Roczniki 1647–1656*, Kraków 1897, s. 349, 352; A. Gąsiorowski (red.), *Urządnicy województw łęczyckiego i sieradzkiego...*, s. 143.

⁹ W. Kochowski, *Lata Potopu 1655–1657*, Warszawa 1966, s. 210, 278, 309.

do Kalisza. W Kaliszu 15 stycznia 1657 r. królowa odbyła naradę z senatorami. Z Kalisza orszak królewski udał się do Łasku, gdzie – na zaproszenie ówczesnej dziedziczki Anny z Wierzbowskich Nadolskiej i jej brata Hieronima Wierzbowskiego, starosty szadkowskiego – zatrzymał się na kilkudniowy pobyt. W czasie tego pobytu doszło do zaręczyn Hieronima z panną z fraucymeru królowej Katarzyną Ginwiłł-Piotrowską, pochodzącą z zamożnej szlachty litewskiej. Rok po zaręczynach, 27 maja 1658 r. w Dankowie, odbył się ślub, na którym obecna była para monarsza, Jan Kazimierz i Ludwika Maria. Jako prezent ślubny, król wydanym wówczas przywilejem, użytkowanie starostwa szadkowskiego, które Hieronim posiadał już od 1655 r., rozciągnął także na pannę młodą. W tamym czasie Wierzbowski piastował już urząd wojewody brzeskiego (od 1657 r.), a także był wielkorządcą krakowskim (1657–1665) i starostą oświęcimskim¹⁰.

Fot. 2. Ślub *per procura* króla Polski Władysława IV Wazy i Ludwiki Marii Gonzagi na zamku Fontainebleau

Źródło: miedzioryt Abrachama Bosse – Wikipedia

Hieronim Wierzbowski został starostą szadkowskim na mocy cesji brata Zygmunta. Stosowny dokument wystawiono w Warszawie w dniu 12 lutego 1655 r.¹¹ W skład starostwa oprócz miasta Szadek wchodziły wówczas: Wielka

¹⁰ J. Krasoń, *Z dziejów Łasku*, Łódź 1965, s. 119–120; St. Wierzbowski, *Konnotata wypadków w domu i w kraju zaszytych od 1634 do 1689*, Lipsk 1858, s. 107; J. Pietrzak, *Królewskie swaty...*

¹¹ *Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1659–1665*, cz. II. *Województwa sieradzkie, łęczyckie, brzesko-kujawskie, inowrocławskie i ziemia dobrzyńska*, wyd. Górski Z., Pałulski J., Tomczak A., Toruń 1996, s. 175; A. Parczewski, *Monografia Szadku...*, s. 26; T. Marszał, *Szadek. Monografia miasta*, Szadek 1995, s. 28.

Wieś, Kromolin i Kobyla. Według lustracji z 1659 r. Szadek po potopie szwedzkim i pożarze nie przedstawiał się tak imponująco jak na początku XVII w., kiedy to w mieście było 266 domów. Lustratorzy zapisali wówczas: „znajduje się tak w rynku jako w ulicach i na przedmieściach domów wszystkich i domków nro 80. Ostatek placów i gruntów pusto leży. Domów zaś szlacheckich ad praesens znajduje się tylko nro 4”¹². Dochody z całego starostwa szadkowskiego oszacowano wówczas na ponad 1040 florenów. Z tej sumy wydatki na podstarościego, którym był wtedy Tomasz Piotrachowski, oraz na „pisarza prowentowego, czeladź drobniejszą dworską i ratajów” wynosiły ponad 250 florenów. Czyste dochody ze starostwa oszacowano na 670 florenów, z czego należało odprowadzić 134 floreny kwarty na zamek w Rawie Mazowieckiej¹³. Oprócz starostwa szadkowskiego, Wierzbowski posiadał wówczas jeszcze dwie królewszczyzny w Sieradzkim: Brodnię i Brzeg. Tenuty te scedował w 1664 r. „JMciej Panu Świdierskiemu, marszałkowi konfederacji wojskowej”¹⁴.

Latem 1657 r. z polecenia króla Wierzbowski prowadził rokowania z okupującym Kraków szwedzkim generałem Pawłem Wirtzem. Jak zanotował Wespazjan Kochowski: „Wojewoda brzeski Hieronim Wierzbowski, który przedtem podczas kilkakrotnych rozmów dał się poznać Wirtzowi, wystosował do niego list, poufale gubernatora przestrzegając, żeby nie czekał na szturm, który całe to wielkie wojsko wkrótce do murów przypuści, gdyż wówczas wszyscy obrońcy, zamknięci w mieście, znajdą w nim swój grób i będzie to kara za niewczesny upór. Rozwiała się wszelka nadzieja na posiłki, gdyż król szwedzki zajęty jest wojną nad morzem, a Rakoczego rozgromiono, jeżeli więc gubernator zawczasu nie zda się na ofiarowaną mu królewską łaskę, to przeważające siły oblężnicze wywloką go z cudzego gniazda przemocą. Jednocześnie posłał gubernatorowi w upominku kosz wczesnych owoców i kilka kuropatw, posłużywszy się w tym celu wziętym do niewoli kurierem. Wirtz, który potrafił dostosować się do każdej sytuacji, spojrzawszy tylko na jadło i od razu oddał je żołnierzom, a w odpowiedzi na list napisał do Wierzbowskiego, że każdy powinien dochować wierności i pilnie strzec honoru, a już szczególnie komendanci miast, którzy za powierzone im miasta dają w zakład swoje sumienie mocodawcom, a swoją sławę całemu światu. Jego również krępują takie podwójne więzy, ponieważ nie chce ani sprzeniewierzyć się zaufaniu swojego monarchy, ani też zaszargać u świata swojej sławy, zyskanej w bojach. Nielatwo da sobie wydrzeć z rąk silny wojskiem i umocnieniami Kraków, a gdyby nawet los chciał inaczej, to i tak miasto nie stanie się niesławnym grobem swojego obrońcy, ponieważ przedtem będzie świadkiem pogrzebu niejednego Polaka. (...) Do listu, jak gdyby odwzajemniając się za przysłane mu w upominku kuropatwy, dołączył Wirtz drukowane niemieckie nowiny, które mówiły o ogromie przygotowań wojennych Szwedów przeciwko królowi duńskiemu i dawały wyraz nadziei, że Karol wkrótce powróci do Polski”¹⁵. Ostatecznie osamotniony garnizon gen. Pawła Wirtza skapitulował dopiero

¹² *Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich...*, s. 176.

¹³ *Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich...*, s. 180–181.

¹⁴ S. Wierzbowski, *Konnotata...*, s. 121.

¹⁵ W. Kochowski, *Lata potopu...*, s. 312–313.

25 sierpnia 1657 r. na honorowych warunkach. Zakończyło się wówczas oblężenie Krakowa, a garnizon szwedzki opuścił twierdzę i samo miasto pięć dni po kapitulacji. Król Polski Jan Kazimierz wjechał uroczyście na Wawel w dniu 4 września 1657 r., a u jego boku był także wojewoda Wierzbowski. Uwolniony spod okupacji szwedzkiej Kraków był całkowicie zrujnowany, a okoliczne wsie, miasteczka i klasztory złupione i spalone lub zburzone. Taki sam los spotkał przedmieścia starej stolicy.

W 1660 r. Hieronim Wierzbowski odziedziczył po zmarłej bezpotomnie siostrze Annie Nadolskiej miasto Łask z przyległościami. W jego imieniu dobrami łaskimi zarządzał wówczas administrator noszący tytuł podstarościego¹⁶. Z dniem 20 maja 1661 r. został wojewodą sieradzkim¹⁷. W tymże samym roku, w dniu 1 września, w mieście Szadku wojewoda „*mianuje z urzędu swojego, Stanisława Kołakowskiego podwojowodzim sieradzkim*”¹⁸. Płynie z tego wniosek, iż Wierzbowskiego tak pochłaniały pełnione godności i urzędy, że do sprawowania władzy w województwie sieradzkim musiał wyznaczyć swojego plenipotenta. Z kolei 2 września 1661 r. „*zastawia w dwóch tysiącach złotych wsie swoje Poleszyn Stary i Wierzchy, w powiecie Szadkowskim leżące, do dwóch lat Wojciechowi i Mariannie z Chrzęstowa małżonkom Mieckowskim, zdaje się bliskim krewnym swoim*”¹⁹.

W tym czasie sejm wyznaczył Hieronima Wierzbowskiego komisarzem do rozpatrzenia spraw granicznych ze Śląskiem i Węgrami oraz do komisji „*ze Śląskiem, z Księstwem Cieszyńskim, Państwem Bilskim, Ziemią Wieluńską, i Powiatem Ostrzeszowskim*”²⁰. Za wstawiennictwem królowej, w 1664 r. mianowany został także komisarzem do zawarcia traktatów z Moskwą²¹. W dniu 11 czerwca 1664 r. w Zwirowiczach na Białorusi rozpoczęły się polsko-rosyjskie pertraktacje pokojowe. Na czele wielkich komisarzy króla i Rzeczypospolitej stali Hieronim Wierzbowski, wojewoda sieradzki i Jerzy Hlebowicz starosta generalny żmudzki. Pozostałymi członkami polskiej delegacji byli: Cyprian Karol Brzostowski, referendarz litewski, Jan Antoni Chrapowicki, podkomorzy smoleński, Stefan Ledóchowski, podkomorzy krzemieniecki, Stanisław Kazimierz Kożuchowski, stolnik kaliski oraz Hieronim Komar, podsędek orszański²². Rozmowy ze stroną rosyjską były bardzo trudne. W dniu 30 sierpnia 1664 r., Wierzbowski jako przewodniczący komisarzy polskich wręczył Rosjanom pismo, które było odpowiedzią na wcześniejszy memoriał strony rosyjskiej. Wojewoda sieradzki w piśmie tym stwierdzał, iż trwały pokój między obu państwami może być zawarty tylko na podstawie traktatu polanowskiego z 1634 r., po zwrocie wszystkich zdobytych

¹⁶ J. Krasoń, *Z dziejów Łasku...*, s. 120; J. Śmiałowski (red.), *Łask. Dzieje miasta...*, s. 113; J. Witaszczyk, *Poczet znanych postaci ziemi łaskiej*, Łask 2010, s. 34.

¹⁷ A. Gąsiorowski (red.), *Urzędnicy województw łęczyckiego i sieradzkiego...*, s. 177.

¹⁸ J. Szaniawski, *O wojewodach sieradzkich...*, s. 401.

¹⁹ J. Szaniawski, *O wojewodach sieradzkich...*, s. 401.

²⁰ *Volumina Legum...*, s. 335.

²¹ *Historia dyplomacji polskiej 1572–1795*, t. II, Warszawa 1982, s. 220–222.

²² J. A. Gierowski, *Rzeczpospolita w dobie złotej wolności (1648–1763)*. *Wielka Historia Polski*, t. 5, Kraków 2001, s. 101; Z. Wójcik, *Jan Kazimierz Waza*, Warszawa 2004, s. 185.

przez Rosję ziem i uwolnieniu wszystkich jeńców polskich, wywiezionych w głąb Rosji. Mimo dramatycznego apelu komisarzy polskich do porozumienia jednak nie doszło. 20 września odbyła się ostatnia konferencja dyplomatów obu stron. Rozmów formalnie nie zerwano, lecz odłożono je do czerwca roku następnego. W drodze powrotnej komisarze wysłali pismo do kanclerza wielkiego koronnego Mikołaja Prażmowskiego (ze Szklowa, 24 września) z obszerną relacją i podsumowaniem wielomiesięcznych rokowań. Rokowania nie przyniosły spodziewanych przez stronę polską skutków. Zdaniem wojewody Wierzbowskiego i jego kolegów, pertraktacje z Rosją nie poparte odpowiednią siłą mijają się z celem. „*Nie potrzeba sobie obiecywać żadnej po tym narodzie in tractatu facilitatem*” – jak napisano w liście – „*póki armis przyciśniony nie będzie*”²³.

Wyjazdy do Zwirowicz na Białorusi, przyczyniły się do znacznego pogorszenia stanu zdrowia Hieronima Wierzbowskiego. Jak zanotował w swoich pamiętnikach jego syn Stanisław: „*JMc Pan Hieronim Wierzbowski, wojewoda sieradzki, a kochany ojciec mój; z Moskwy powrócił do Wilna, już bardzo słaby – będąc zdebiłowany komisją moskiewską. Cicho już gadał: że ledwo go słycać było – z przeziębienia wielkiego i niewczasu; bo natenczas tak wielka zima była nadzwyczaj, czterdzieści mil puszczą jedną jechał, na której w śniegu nocować musiał.*”²⁴ Kiedy powrócił do Warszawy „*na poratowanie do medyków królewskich zbieżał; zapadł na wrzód, który mu się w gardło zrobił. Cyrulik nieostrożnie przerwał mu żyłę, z której krew się wielce lunęła. Potem ukłaść mu się kazał, i zalała go; a stwardniawszy zadusiła*”²⁵.

Wojewoda sieradzki zmarł w Warszawie 1 maja 1665 r. Uroczystości pogrzebowe miały miejsce w warszawskiej archikatedrze św. Jana z udziałem pary królewskiej. Następnie ciało zostało przewiezione do Szadku i złożone zostało w krypcie rodowej w kościele św. Jakuba. Jeszcze w drugiej połowie XIX w., w kościele parafialnym w Szadku znajdowała się jego tablica nagrobna o treści: „*Hieronimus Palatinus Siradiensis, Oswieciensis, Barvall(eisis) Schadc(oviensis) Capit(aneks) Regnalis Stabuli preafectus et arcis cracoviensis supremus Procurator ad componendam pacem inter Poloniam et Moscoviam deputatus et Hyeres in Łasco*”²⁶. Dziś po rodzinie Wierzbowskich pozostała tylko piaskowcowa płyta nagrobna z 1661 r., którą przy kolejnym remoncie świątyni umieszczono na zewnętrznej ścianie prezbiterium²⁷. Tablica epitafijna poświęcona Hieronimowi Wierzbowskiemu znajduje się także w kościele oo. Bernardynów w Górze Kalwarii²⁸.

²³ *Historia dyplomacji polskiej...*, s. 221.

²⁴ S. Wierzbowski, *Konnotata...*, s. 120.

²⁵ S. Wierzbowski, *Konnotata...*, s. 123.

²⁶ A. Parczewski, *Monografia Szadku...*, s. 63; J. Szymczak, *Kwerenda historyczna do kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Jakuba Apostoła w Szadku*, „Biuletyn Szadkowski” 2015, t. 15, s. 16.

²⁷ *Corpus inscriptionum Poloniae*, t. II: R. Rosin (red.) *Województwo sieradzkie*, wyd. A. Szymczakowa, J. Szymczak, Warszawa–Łódź 1981, s. 118; M. Adamczewski, *Herby szlachty polskiej w kościele farnym św. Jakuba w Szadku*, „Biuletyn Szadkowski” 2005, t. 5, s. 50–51.

²⁸ A. Parczewski, *Monografia Szadku...*, s.27.

Fot. 3. Tablica epitafijna rodziny Wierzbowskich na murze kościoła pw. Wniebowstąpienia Najświętszej Marii Panny i św. Jakuba Apostoła w Szadku

Źródło: archiwum J. Pietrzaka

Hieronim Wierzbowski z małżeństwa z Katarzyną Ginwiłł-Piotrowską pozostawił dwie córki: Annę i Ludwikę oraz syna Stanisława, autora pamiętników „*Konnotata wypadków w domu i w kraju zaszych od 1634 do 1689 r.*”, a wydanych w 1858 r., które stanowią dziś cenne źródło informacji. Według Kaspra Niesieckiego pierwszą żoną Hieronima miała być Marianna z Przyłęckich Komorowska, z którą miał syna Zygmunta, a który „*długo peregrynując tak życie swoje zakończył*”²⁹.

Bibliografia

Źródła drukowane

Corpus inscriptionum Poloniae, t. II: R. Rosin (red.) *Województwo sieradzkie*, wyd.

A. Szymczakowa, J. Szymczak, Warszawa–Łódź 1981.

Kochowski W., *Lata Potopu 1655–1657*, Warszawa 1966.

Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1659–1665, cz. II. *Województwa sieradzkie, łęczyckie, brzesko-kujawskie, inowrocławskie i ziemia dobrzyńska*, wyd.

Górski Z., Pakulski J., Tomczak A., Toruń 1996.

²⁹ K. Niesiecki, *Herbarz polski...*, s. 318; J. Pietrzak, *Ulubieniec królowej...*; J. Pietrzak, *Wojewoda sieradzki z Szadku*.

Stanisława Temberskiego *Roczniki 1647–1656*, Kraków 1897.

Volumina Legum, t. IV, Petersburg 1859.

Wierzbowski St., *Konnotata wypadków w domu i w kraju zaszytych od 1634 do 1689*, Lipsk 1858.

Opracowania

Adamczewski M., *Herby szlachty polskiej w kościele farnym św. Jakuba w Szadku*, „Biuletyn Szadkowski” 2005, t. 5.

Gierowski J.A., *Rzeczpospolita w dobie złotej wolności (1648–1763)*. *Wielka Historia Polski*, t. 5, Kraków 2001.

Gąsiorowski A. (red.), *Urządnicy województw łęczyckiego i sieradzkiego XVI–XVIII wieku*. Spisy, oprac. E. Opaliński, H. Żerek-Kleszcz, Kórnik 1993.

Historia dyplomacji polskiej 1572–1795, t. II, Warszawa 1982.

Kobierzycki J., *Przyczynki do dziejów ziemi sieradzkiej*, cz. II, Warszawa 1915.

Krasoń J., *Z dziejów Łasku*, Łódź 1965.

Marszał T., *Szadek. Monografia miasta*, Szadek 1995.

Niesiecki K., *Herbarz polski*, t. IX, Lipsk 1842.

Olejnik T. (red.), *Leksykon miasta Sieradza*, Sieradz 2006.

Parczewski A.J., *Monografia Szadku*, Warszawa 1870.

Pietrzak J., *Królewskie swaty w Łasku*, „Nad Wartą” 2002, nr 5.

Pietrzak J., *Ulubieniec królowej Ludwiki Marii. Poczec wojewodów sieradzkich*, „Echo. Tygodnik sieradzki”, 2003, nr 6.

Pietrzak J., *Wojewoda sieradzki z Szadku*, „Nad Wartą. Weekend” 2016, nr 244.

Polska encyklopedia szlachecka, t. XII, Warszawa 1938.

Szaniawski J., *O wojewodach sieradzkich*, „Kaliszanin” 1876, nr 98.

Szymczak J., *Kwerenda historyczna do kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Jakuba Apostoła w Szadku*, „Biuletyn Szadkowski” 2015, t. 15.

Śmiałowski J., (red.), *Łask. Dzieje miasta*, Łask 1998.

Witaszczyk J., *Poczec znanych postaci ziemi łaskiej*, Łask 2010.

Wójcik Z., *Jan Kazimierz Waza*, Warszawa 2004.

[Wpłynęło: maj; poprawiono: czerwiec 2017 r.]

HIERONIM WIERZBOWSKI – VOIVODE OF SIERADZ,
STAROST OF SZADEK AND ŁASK SQUIRE

Summary

Hieronim Wierzbowski, coat of arms Jastrzębiec, was the starost of Szadek in 1666–1665. Owing to the monarch's support, he went up the rungs of political career, from higher standard-keeper in Łęczycza (1648–1652) to voivode of Sieradz(1661–1665). In 1660, after the death of his sister, Anna Nadolska de domo Wierzbowska, he inherited the city of Łask. In 1664 he was the leader of the Polish delegation in peace negotiations with Russia in Zwirowcze in Belarus. He died in Warsaw in 1665 and was buried in the family crypt in St. James' Church in Szadek.

Keywords: Hieronim Wierzbowski, Szadek, Sieradz region.